2012-5-RE

CAUSA 2012-5-RE

Sentència del Tribunal Constitucional del 7-9-2012 relativa al recurs d'empara 2012-5-RE

Número de registre 83-2012. Recurs d'empara

Sentència del 7 de setembre del 2012

BOPA núm. 45, del 19 de setembre del 2012

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 de febrer del 2012, per la representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 16 de desembre del 2011 i contra l'aute del 23 de gener del 2012, dictats pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que dicti una resolució que declari que s'han vulnerat els drets esmentats i que es declari el dret del recurrent a ser indemnitzat pels perjudicis soferts deguts a l'error judicial i a l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 5 de març del 2012;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 7 de maig del 2012, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2012-5-RE;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, el 22 de maig del 2012, per la representació processal del recurrent;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 13 de juliol del 2012, que modifica l'aute del 7 de maig esmentat pel que fa a la inclusió del Govern com a part en aquest recurs d'empara;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, el 24 de juliol del 2012, pel Govern;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la part recurrent, pel Govern i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

El 3 de juliol del 2000, en execució d'un litigi que oposava el Sr. Gil Perot Chene a una entitat bancària es va celebrar una subhasta pública davant la Batllia, en què el Sr. Joan Bauza Siquier va adquirir un terreny que se suposava era propietat del Sr. Gil Perot Chene, anomenat "Terra del Torrent Tort", situat a la parròquia d'Encamp.

Segon

Posteriorment, l'1 de febrer del 2011, el Tribunal de Batlles va declarar que el 14 de febrer de 1995, el Sr. Gil Perot Chene havia venut a un tercer el terreny esmentat i, per consegüent, el Sr. Joan Bauza Siquier va ser desposseït del terreny adquirit, ja que aquella compravenda havia de configurar-se jurídicament com una compravenda de cosa aliena per part del batlle que executava la subhasta.

Tercer

El Sr. Joan Bauza Siquier va presentar una acció per reconeixement d'error judicial o anòmal funcionament de l'Administració de Justícia que, segons el seu parer, no va ser suficientment diligent a l'hora de verificar i garantir els béns mobles i immobles que eren propietat de la persona executada, ja que en el marc d'una subhasta pública havia d'oferir les garanties i la seguretat que corresponen a la posició de venedor en una subhasta pública.

En aquesta demanda sol·licitava el reconeixement del dany sofert per haver estat desposseït del terreny adquirit en subhasta pública i la condemna del Govern a pagar l'import corresponent al valor actual de la finca objecte de litigi o, subsidiàriament, la quantitat pagada en la subhasta, és a dir, 19.174,35 euros més els interessos corresponents, així com les costes i les despeses processals derivades de les diverses accions de justícia que havia hagut d'instar.

Quart

El 16 de desembre del 2011, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava la demanda presentada pel Sr. Joan Bauza Siquier i no feia cap pronunciament especial en matèria de costes.

Després de citar la seva jurisprudència pel que fa a la definició i a l'abast de "l'error judicial" i de "funcionament anormal de la Justícia", i després d'examinar les actuacions d'aquesta causa, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va considerar que l'error sobre la propietat del terreny subhastat no era imputable al batlle, que no tenia la possibilitat de conèixer, ni tan sols de sospitar de manera fonamentada, la circumstància que la finca subhastada ja no era propietat del deutor executat. D'altra banda, va declarar que "no es va ometre cap tràmit ni precaució de les que regularment se segueixen en el procediment d'execució, per la qual cosa tampoc hi ha lloc a apreciar un mal funcionament de l'Administració de Justícia, constant que la celebració de la subhasta es publicà per edicte de data 30 de maig del 2000, essent la data de la subhasta el 3 de juliol del mateix any, sense que hi ningú hagués formulat objecció u oposició de cap mena."

Cinquè

La representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta sentència per tal com va estimar que es vulneraven els seus drets a la jurisdicció i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Sisè

El 23 de gener del 2012, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions.

Setè

El 16 de febrer del 2012, la representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier, va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 16 de desembre del 2011 i contra l'aute del 23 de gener del 2012, dictats pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part manifesta que s'ha desestimat la seva acció per reconeixement d'un error judicial o anòmal funcionament de l'Administració de Justícia pel fet que el Tribunal Superior de Justícia va considerar que el batlle encarregat de l'execució del judici que enfrontava el Sr. Gil Pirot Chene a una entitat bancària havia oficiat als dos notaris existents en aquell moment, comunicant-los l'embargament dels béns d'aquesta persona i sol·licitant-los que informessin de quins eren aquests béns inscrits en els registres notarials.

Un dels notaris va respondre a aquest ofici, informant que el terreny "Terra del Torrent Tort" estava escripturat a nom del Sr. Gil Pirot Chene. L'altre notari no va contestar mai.

Segons el parer del recurrent, el Tribunal Superior de Justícia fa suposicions en relació amb les conseqüències de la manca de resposta esmentada per part d'un dels notaris. Dir que la resposta d'aquest notari no hagués aportat cap informació en relació amb la venda d'aquesta finca, ja que allò que havia demanat el batlle era una resposta diferent, vulnera el dret a la jurisdicció i el dret a un procés d'aquesta part.

Efectivament, el batlle va ser negligent, tant pel fet de no esperar la resposta de l'un dels notaris, com per no haver sol·licitat la informació necessària per tal de garantir a un tercer la compra efectuada en el marc d'una subhasta pública. El batlle havia de vetllar per obtenir una informació veraç i necessària respecte dels béns de l'executat, i era una obligació que li pertanyia en exclusiva.

Aquesta part destaca que si el venedor hagués estat un particular hagués disposat d'una acció per tal d'obtenir el reembossament de la suma pagada, més els interessos i les despeses sofertes. Aquesta responsabilitat deriva del simple i objectiu fet d'haver venut erròniament, tot i de bona fe, quelcom que no era seu. En aquest cas, el batlle, com a organisme jurisdiccional en el marc d'una subhasta pública, estava assumint una garantia afegida que derivava de la seva qualitat i condició i, segons el parer d'aquesta part, una negligència, encara que sigui lleu, bé ha d'existir, ja que no s'ha realitzat la tasca d'esbrinar la propietat del bé venut.

Així mateix, tampoc es pot acceptar que el comprador, en aquest cas, hagi d'identificar en quin punt de la cadena de les actuacions processals en el període d'execució s'havia produït una disfunció. Si el batlle hagués esperat la resposta mancant de l'altre notari, res d'això hauria passat, ja que contràriament a l'opinió del Tribunal Superior de Justícia, aquest notari hagués facilitat la informació que constava en el seu registre i que era que l'executat havia venut aquesta finca. I si la resposta no hagués estat aquesta, aquest fet només era imputable al batlle encarregat de l'execució, ja que si la petició traslladada no era l'adient per dissipar els dubtes, l'error és encara més evident.

Segons el parer d'aquesta part, el raonament seguit pel Tribunal Superior de Justícia en relació amb les obligacions del batlle en el marc de la subhasta vulneren els drets fonamentals al·legats, ja que no s'han valorat en absolut les garanties que han de prestar en els processos que dirigeix i que tira endavant, com és el cas d'un procediment d'execució.

No se sol·licita al batlle que efectuï un seguiment dels béns de l'executat, tanmateix sí que senzillament ha d'obtenir la informació bàsica sobre la titularitat dels béns que es posen en venda pública.

Així doncs, la suposició que el batlle, en no rebre la resposta del segon notari, va actuar adequadament, no pot ser considerada com a raonablement encertada, ja que li mancava la meitat de la informació que havia sol·licitat. O bé havia d'insistir en obtenir una resposta o bé perquè havia de fer una altra pregunta, l'error, existent i identificat, és imputable al batlle encarregat de l'execució que, tenint els mecanismes i els elements per obtenir la informació que necessitava en ordre a procedir a la subhasta, per tal de no causar cap perjudici a un tercer de bona fe, no ho va fer.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que dicti una resolució que declari que s'han vulnerat els drets esmentats i que es declari el dret del recurrent a ser indemnitzat pels perjudicis soferts deguts a l'error judicial i a l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia.

Vuitè

El 5 de març del 2012, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què, d'acord amb l'article 37.2

de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions.

De la lectura de les resolucions objecte de recurs es desprèn una àmplia valoració dels elements probatoris i dels arguments esgrimits per les parts, així com una aplicació lògica i motivada de l'ordenament jurídic.

Efectivament, el Tribunal Superior de Justícia va considerar que l'error no podia ser imputat al batlle, el qual no va ometre cap tràmit ni precaució de les quals es segueixen habitualment i la venda pública es va efectuar més de dos anys després de la seva petició als notaris sobre els béns de la persona executada, cosa que permet concloure de manera suficientment motivada que no es podia apreciar en aquesta causa un mal funcionament de l'Administració de Justícia.

Novè

El 7 de maig del 2012, el Tribunal Constitucional va acordar l'admissió a tràmit, sense efectes suspensius, de la causa 2012-5-RE i va obrir un termini de 10 dies hàbils per tal que la part recurrent formulés les seves al·legacions.

Desè

El 22 de maig del 2012, la representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier va presentar un escrit d'al·legacions en què constata que no disposa d'altres fets ni d'altres arguments que aquells que ja van ser exposats en l'escrit de recurs d'empara, per consegüent, reprodueix substancialment l'exposició fàctica i les consideracions jurídiques exposades en aquell moment.

Onzè

El 13 de juliol del 2012, el Tribunal Constitucional va acordar modificar l'aute d'admissió a tràmit de la causa 2012-5-RE, pel que fa a la inclusió del Govern com a part en el procés d'empara, dictat el 7 de maig anterior, i va obrir un termini de 6 dies hàbils per tal que el Govern formulés les seves al·legacions.

Dotzè

El 24 de juliol del 2012, el Govern va presentar un escrit d'al·legacions en què manifesta que la discussió sobre l'existència d'un error judicial no té un abast constitucional. El recurrent va poder exercir totes les vies de recurs i d'impugnació al seu abast i en cada instància va obtenir respostes motivades. Segons el seu parer, la valoració dels fets per part del Ple del Tribunal Superior de Justícia és irreprotxable i el recurrent coneix els elements de fet i de dret que l'han dut a pronunciar-se com ho ha fet.

El recurrent al·lega de manera molt genèrica la vulneració dels drets a la jurisdicció i a un procés degut, sense indicar però les lesions concretament produïdes. El recurrent manifesta, en definitiva, que les consideracions del Ple del Tribunal Superior de Justícia són "suposicions". Ara bé, no es tracta de suposicions sinó d'una asseveració que no pot tenir, a tenor de l'evidència, una resposta diferent que no és il·lògica en el seu raonament.

D'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional, els únics cànons d'interpretació que es poden aplicar en seu constitucional són els supòsits en els quals les respostes judicials resulten immotivades, incorren en algun error material patent o són arbitràries en el sentit de lògicament irraonables.

En aquesta causa, les resolucions recorregudes si bé corresponen a les pretensions de les parts no coincideixen amb els interessos del recurrent, però aquesta discrepància no significa una vulneració del dret a la jurisdicció. Efectivament, la sentència impugnada no està mancada d'una motivació raonable i comprensible. Tampoc es pot parlar d'una motivació inadequada, ni que manqui un pronunciament exprés a les qüestions plantejades pel recurrent.

Certament, el Ple del Tribunal Superior de Justícia admet l'existència d'un error en la subhasta

pública, tanmateix, aquest error no es pot imputar al batlle encarregat de la celebració d'aquesta subhasta, el qual no tenia la possibilitat de conèixer, ni tan sols sospitar que la finca subhastada ja havia estat anteriorment venuda.

Tot i que el Govern considera que no escau entrar en el fons de la qüestió, destaca que el batlle va actuar en tot moment de conformitat amb el dret vigent, que no s'advertia cap nota marginal al respecte d'una possible transmissió de la finca i en aquest context l'actuació del batlle va ser del tot correcta i prudent i, per consegüent, no es pot atribuir cap responsabilitat per error o funcionament anormal de la justícia. En conclusió, les pretensions del recurrent deriven d'un simple desacord amb l'argumentació del Ple del Tribunal Superior de Justícia i la finalitat del recurs d'empara no és la d'obrir novament el debat en el fons.

Per acabar, el Govern demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament les pretensions del recurrent en empara contra les resolucions objecte de recurs.

Tretzè

El 20 d'agost del 2012, el Ministeri Fiscal, el 31 d'agost del 2012, la representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier, i, el 3 de setembre del mateix any, el Govern van presentar els seus escrits de conclusions en què reprodueixen els arguments i les al·legacions continguts en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Primer

Per tal de fonamentar el seu recurs, la part recurrent desenvolupa una argumentació que, essencialment, consisteix en al·legar que:

- en la mesura en què “el Batlle encarregat de l’execució del judici que enfrontava el Sr. Gil PIROT CHENE i una entitat bancària del Principat va oficiar als dos Notaris exercents al Principat en aquell moment, comunicant-los l’embargament de tots els bens i drets inscrits en els registres notarials a nom del dit Sr. PIROT, i sol·licitant que l’informessin de quin eren els referits bens”, és perquè el batlle considerava que aquesta doble informació era indispensable.

- a partir del moment en què no obtenia cap resposta de l’un d’aquests dos notaris i pel fet que havia de “vetllar per obtenir la informació veraç i necessària al respecte dels bens que l’executat te en propietat, per poder procedir precisament a la venda en pública subhasta del mateixos”, el batlle encarregat de l’execució no podia “subhastar el bé, tota vegada que no tenia la certesa de que el bé en qüestió fos propietat de l’executat, malgrat tenir l’obligació legal de tenir aquesta certesa, i si no tenia la certesa d’aquest fet, hauria d’haver-lo indicat en l’edicte que publicà per la subhasta pública del bé, tal i com es fa esment de les càrregues que te un bé.”

- contràriament a allò que considera el Tribunal Superior de Justícia, no es pot estimar que l’absència de resposta del segon notari no hagués tingut cap conseqüència, ja que si hagués contestat “la seva resposta hauria pogut ser que del seu protocol resultava que el Sr. Gil PIROT CHENE era titular d’algun altre bé immoble però, en cap cas, que el Sr. Gil PIROT CHENE no era titular de la finca rústega coneguda per “Terra del Torrent Tort” per haver-la venut en data 14 de febrer del 1995 al Sr. Jordi MONTANE TEIXÉ, doncs aquesta no era la demanda que li adreçà el Batlle”. Efectivament, el recurrent al·lega que, d’una banda, “el Tribunal no es pot fer suposicions ni jutjar en base a suposicions del que hauria passat quan no ha passat”, i d’altra banda, que si el notari “hagués respost l’ofici, clar que hauria exposat quins eren els bens titularitat del Sr. PIROT.”

- en aquestes condicions, tot això demostra que “hi ha hagut un error judicial en el present cas, al existir un funcionament erroni de l’Administració de Justícia al no haver el Batlle encarregat de l’execució del judici en el que es va practicar una pública subhasta d’un terreny propietat del executat, efectuat totes les comprovacions amb els mecanismes dels que disposa al seu abast per garantir que el bé que es disposà a subhastar públicament, i que un tercer de bona fe, aliè al procediment d’execució com el meu mandant, es disposa a comprar, es de la persona executada i no pas d’un altra persona, havent tingut lloc la venta anys abans de la dita subhasta.”

Segon

El Ministeri Fiscal s'oposa a aquestes al·legacions amb una argumentació essencialment inspirada dels motius mateixos continguts en les resolucions del Tribunal Superior de Justícia objecte de recurs.

Més concretament manifesta que:

- "per contra del què al·lega l'avui recurrent en empara, del contingut de les dues resolucions impugnades se'n desprèn una àmplia valoració dels elements probatoris i dels arguments esgrimits per les parts així com una aplicació lògica i motivada de l'ordenament jurídic, trobant-se amplament fonamentada la desestimació de l'incident de nul·litat d'actuacions així com de la demanda presentada pel Sr. Joan BAUZA SIQUIER en reconeixement d'error judicial o anormal funcionament de l'Administració de Justícia."

- "l'error que denuncia el Sr. BAUZA no pot ésser imputable al Batlle encarregat de l'execució, tota vegada que aquest no tenia la possibilitat de conèixer i ni tant sols de sospitar la circumstància que la finca subhastada ja no era propietat del deutor executat, entenent que el Batlle no va ometre cap tràmit ni precaució de les que habitualment es segueixen en un procés d'execució."

- les al·legacions del recurrent "res tenen a veure amb eventuals vulneracions de Drets fonamentals sinó que són qüestions relatives a la valoració de la prova, la qual incumbeix únicament als tribunals ordinaris."

- segons la jurisprudència establerta del Tribunal Constitucional "no hi ha vulneració del dret a la jurisdicció a partir del moment en què s'ha pogut accedir a la seu de la jurisdicció amb una pretensió legítima i s'ha obtingut una resolució raonada i fonamentada en Dret malgrat aquesta no coincideixi amb les pretensions de l'avui recurrent, no comportant el dret a la jurisdicció el dret a obtenir una resolució estimatòria de les pretensions de l'ara recurrent en empara, per aquests motius i en no ésser les resolucions impugnades arbitràries i trobant-se plenament fonamentades en Dret, força és de concloure una manca de contingut constitucional en les pretensions de l'avui sol·licitant d'empara de conformitat amb el que disposa l'article 37.2 de la Llei Qualificada del Tribunal Constitucional."

Tercer

Si bé és cert que considerats en si mateixos, alguns d'aquests arguments no són contestables, ja que recorden de manera exacta alguns aspectes de la jurisprudència constitucional, tanmateix, examinats en conjunt i tenint en compte les particularitats d'aquesta causa, se'n desprèn que el raonament del Ministeri Fiscal, inspirat en la motivació mateixa del Tribunal Superior de Justícia, de la qual no es desmarca, no convenç.

Certament, cal indicar que les qüestions de valoració de la prova no corresponen normalment al Tribunal Constitucional, sinó a la jurisdicció ordinària. També és cert que com que el Tribunal Constitucional no és una instància d'apel·lació i que pel recurrent en empara el dret a la jurisdicció no comporta el dret a obtenir una resolució estimatòria. Salvat que, afegeix el Ministeri Fiscal, les decisions objecte de recurs siguin arbitràries.

Aquesta darrera indicació ha de ser destacada i precisada.

D'acord amb una jurisprudència constant "El dret a obtenir una resolució fonamentada en dret no converteix el recurs d'empara en una última instància judicial que permeti al Tribunal Constitucional enjudiciar la correcció jurídica de les resolucions impugnades, ni consagra un hipotètic dret constitucional a l'encert de les decisions judicials" (veg. p. ex. aute del 8 de setembre del 2006 recaigut en la causa 2006-8-RE). Per consegüent, el control realitzat pel Tribunal Constitucional "és un control merament extern" (ibídem), però en el marc d'aquest control extern li correspon "comprovar si les resolucions judicials impugnades estan motivades, si incorren en algun error material manifest o si són arbitràries o lògicament irraonables -en les seves premisses, en el seu raonament o en les seves conclusions" (ibídem).

Ara bé, des d'aquest punt de vista s'ha d'examinar allò que succeeix en relació amb les dues resolucions del Tribunal Superior de Justícia objecte de recurs.

L'aute del 23 de gener del 2012, es limita a resoldre l'incident de nul·litat d'actuacions mitjançant el motiu que es reproduïen únicament "els mateixos arguments de la demanda i de l'escrit de conclusions" i que no hi havia, per tant, lloc de "dur a terme una nova valoració dels fets i de la

prova que ja varen ser objecte de la sentència dictada pel Ple d'aquest Tribunal Superior", és la sentència del 16 de desembre del 2011 que cal examinar per conèixer la motivació que va fonamentar la desestimació de les pretensions del recurrent. Motivació que, com ja s'ha indicat, ha estat objecte de l'adhesió del Ministeri Fiscal, a la qual s'hi va subscriure purament i simplement.

El Tribunal Superior de Justícia admet, en primer lloc, que "És evident que hi hagué un error quan es va adjudicar en pública subhasta judicial una finca al Sr. Joan BAUZA SIQUIER quan la finca subhastada que no era propietat del deutor executat, el Sr. Gil PIROT CHENE, sinó d'altre titular legítim, el Sr. Jordi MONTANE TEIXÉ. I aquest error donà lloc a que la posterior escriptura pública atorgada pel Batlle a favor del Sr. Joan BAUZA SIQUIER es pugui configurar jurídicament, com va fer el Tribunal de Batlle en la seva sentència de data 1 de febrer de 2011, de "com una compravenda de cosa aliena". I també és evident que d'aquest error n'ha resultat un perjudici pel Sr. Joan BAUZA SIQUIER, qui a la data de celebració de la subhasta va haver de satisfer el preu d'adjudicació de la finca, que ascendí a 3.190.344 pessetes (19.174,35 euros)."

Tot i admetre aquest fet, nogensmenys, conclou a "la desestimació de la demanda formulada pel Sr. Joan BAUZA SIQUIER en acció per reconeixement d'error judicial o anormal funcionament de l'Administració de Justícia."

Per motivar aquesta decisió, el Tribunal Superior de Justícia fa valer que:

- si bé el batlle "ha d'esbrinar si el deutor executat té béns, mobles i immobles, sobre els que executar el deute" per contra no està obligat a fer "un seguiment de tots els béns immobles embargats per constatar en tot moment que segueixen essent propietat del deutor executat."

- en la mesura que, com que de la resposta aportada pel notari, Sr. Marc Vila Riba, el Sr. Gil Pirot Chene era propietari de la "finca rústega" de la qual es tractava, en absència de resposta de l'altre notari, Sr. Maties Aleix Santuré, el batlle podia raonablement suposar que aquest dret de propietat estava efectivament establert.

- el batlle no tenia efectivament cap possibilitat "de conèixer, ni tant sols de sospitar de manera fonamentada, la circumstància de què la finca subhastada ja no era propietat del deutor executat Sr.

Gil PIROT CHENE", ja que no havia omès "cap tràmit ni precaució de les que regularment se segueixen en el procediment d'execució."

- en qualsevol cas, l'absència de resposta del notari, Sr. Maties Aleix Santuré, no hauria tingut cap conseqüència, ja que si hagués respost "la seva resposta hauria pogut ser que del seu protocol resultava que el Sr. Gil PIROT CHENE era titular d'algun altre bé immoble però, en cap cas, que el Sr. Gil PIROT CHENE no era titular de la finca rústega coneguda per "Terra del Torrent Tort" per haver-la venut en data 14 de febrer del 1995 al Sr. Jordi MONTANE TEIXÉ, doncs aquesta no era la demanda que li adreçà el Batlle."

- per totes aquestes raons, la manera de procedir de la Batllia no podia considerar-se com implicant un funcionament anormal de l'Administració de Justícia.

Aquesta argumentació no supera el cànon de constitucionalitat.

Quart

Amb l'objectiu d'apreciar i de valorar cada un dels arguments que pretenen fonamentar aquesta decisió, és convenient recordar que tractant-se d'una subhasta inscrita en el marc d'un procediment d'execució, aquesta només pot, evidentment, actuar sobre béns que pertanyen al deutor executat i que correspon al jutge de l'execució, i únicament a ell, assegurar-se'n, de manera que no hi pugui haver cap dubte en relació amb aquest punt.

Per tal de satisfer aquesta exigència tan elemental com fonamental, el batlle va considerar que era necessari informar-se prop, no d'un sol, sinó dels dos notaris que exercien les seves funcions en aquell moment a Andorra, és a dir, el Sr. Marc Vila Riba i el Sr. Maties Aleix Santuré. Es va adreçar a aquests notaris, el 17 de juliol de 1998, "comunicant-los l'embargament preventiu travat sobre tots els béns i drets o altres que constin inscrits en els registres notarials a nom de Sr. Gil PIROT CHENE, devent-ne informar a la Batllia."

Dit això, ens hem de demanar que succeeix amb els diversos arguments desenvolupats pel Tribunal Superior de Justícia que hem enunciat anteriorment.

Cinquè

En primer lloc, sembla inoperant pretendre extreure un argument del fet que en el marc d'un procediment d'execució el batlle no estès obligat a fer "un seguiment de tots els béns immobles embargats per constatar en tot moment que segueixen essent propietat del deutor executat."

Com ho assenyala el recurrent "Cap seguiment se li exigeix al Batlle executor que dugui a terme, sinó senzillament que sol·liciti i obtingui la informació bàsica al respecte de la titularitat dels bens mobles i immobles del executats."

Hi ha una exigència evident que condiciona la regularitat de la subhasta. Aquesta només pot concernir béns que pertanyin al deutor executat i res permet justificar que no es pugui satisfer. Per tant, es compren difícilment un raonament que consistiria en pretendre que una absència d'obligació de seguiment de tots els béns en tot moment fos de naturalesa a exonerar el jutge executor de la seva obligació de només executar béns dels quals tingui la certesa que són propietat del deutor executat. La qüestió no consisteix en determinar el titular del dret de propietat sobre el bé en un o altre moment, sinó únicament de fer-ho en el moment en què el bé ha de ser subhastat en el marc d'un procediment d'execució.

En conseqüència, el Tribunal Superior de Justícia no convenç d'una manera que necessàriament ha de ser considerada com a lògicament irraonable.

Sisè

Seguidament, es va considerar que, ja que d'acord amb la contesta del notari, Sr. Marc Vila Riba, el deutor executat, és a dir, el Sr. Gil Pirot Chene, era propietari de la finca objecte de la subhasta, la

no contestació del segon notari, Sr. Maties Aleix Santuré, podia dur al batlle a concloure, de manera raonable, a l'efectivitat del dret de propietat en qüestió.

Una vegada més, aquest raonament és discutible.

Primerament, tractant-se (a menys de voler caure en una irregularitat que consistiria a procedir a "una compravenda de cosa aliena") de determinar amb certesa la titularitat exacta del dret de propietat sobre el bé destinat a ser l'objecte d'una subhasta pública, no sembla gens lògic admetre que el batlle es pugui raonablement acontentar amb una suposició.

Després, i sobretot, encara sembla més il·lògic admetre que un batlle que havia estimat raonablement necessari obtenir la informació dels dos notaris pugui, en definitiva, raonablement acontentar-se amb la contesta d'un de sol per formar-se una opinió sobre la qüestió determinant del dret de propietat exacte sobre el bé que ha de ser executat.

Aquí també la motivació de la sentència no és lògicament raonable.

Setè

El Tribunal Superior de Justícia declara, efectivament, que el batlle no tenia la possibilitat de saber, ni tan sols de sospitar, que la finca subhastada ja no era de la propietat del deutor executat, a partir del moment en què no havia omès "cap tràmit ni precaució de les que regularment se segueixen en el procediment d'execució."

Aquest argument és tan poc convincent com els anteriors.

En primer lloc, si se suposa, per les necessitats del raonament, que el batlle no va ometre cap tràmit, ni cap precaució, la qüestió no residia en saber si es coneixia o se sabia o fins i tot sospitava que la finca subhastada ja no era de la propietat del deutor executat, sinó de saber, cosa diferent, si tenia la certesa que encara era propietat d'aquest deutor executat, ja que a manca d'aquesta certesa no podia procedir a la subhasta d'aquest bé.

En segon lloc, i més important, si el batlle no podia en realitat tenir una certesa, és que, contràriament a allò que considera la sentència del Ple del Tribunal Superior de Justícia del 16 de desembre del 2011, no havia pres totes les precaucions necessàries.

Tal com ja s'ha destacat, inicialment va considerar la necessitat de prendre la precaució d'informar-se prop dels dos notaris exercents a Andorra en aquell moment. Per tant, considerava, doncs, que la consulta d'un sol notari no era una precaució suficient. Com que un dels dos notaris no va contestar, no podia, de manera lògica, admetre, excepte en cas de manca de precaució, determinar-se sense conèixer la resposta d'aquest notari. L'objectiu de prendre totes les precaucions exigides i que l'havia animat a l'inici, hagués hagut de conduir-lo a renovar amb insistència la seva petició prop del notari que no havia aportat resposta i suspendre la posada en pràctica del procediment d'execució fins a la resposta d'aquest darrer.

Per tal com ho va considerar d'una altra manera, el Tribunal Superior de Justícia adopta novament un raonament que no pot ser considerat com a lògicament raonable.

Vuitè

Aquesta darrera observació podria, nogensmenys, perdre la seva pertinència si fos exacte, com pretén el Tribunal Superior de Justícia, que la resposta del segon notari no hauria tingut cap conseqüència, ja que la qüestió plantejada pel batlle no era la de saber si el Sr. Pirot Chene ja no era titular del dret de propietat sobre la finca rústega "Terra del Torrent Tort"; i, per tant, aquest notari no hauria respost a una pregunta que no li era plantejada.

Cal declarar que aquest argument tampoc convenç.

Si s'hagués intentat contrarestar la inèrcia del notari, Sr. Maties Aleix Santuré, demanant novament amb insistència la informació relativa a l'estat de les propietats del Sr. Pirot Chene, aquest s'hagués vist empès a donar la informació relativa a l'acte de venda de la finca en qüestió, ja que figurava en el seu registre notarial.

El Tribunal Superior de Justícia ho considera tanmateix de manera diferent. Efectivament, manifesta que si el notari, Sr. Maties Aleix Santuré, hagués contestat, la seva resposta no hauria aportat cap informació útil al batlle, perquè no havia de contestar que el Sr. Gil Pirot Chene no era propietari, ja que la pregunta plantejada era la de saber de quins béns era propietari.

Certament, d'acord amb el dret andorrà no cal que la propietat d'un bé hagi de certificar-se pels dos notaris, ja que l'escriptura d'un d'ells és suficient, en aquest cas, l'escriptura realitzada pel Sr. Marc Vila Riba era suficient. No obstant això, no és per aquest motiu, en aquesta causa concreta, que el batlle havia d'acontentar-se amb una única resposta per poder concloure de manera certa en relació amb el dret de propietat del Sr. Gil Pirot Chene sobre la finca litigiosa.

En la mesura en què en un primer temps, malgrat el fet que una escriptura de propietat realitzada per un notari era suficient, li va semblar indispensable consultar els dos notaris; seguidament, no seria lògic considerar que podia deduir de la resposta del primer notari que la del segon era supèrflua.

Això és més cert encara, pel fet que aquest raonament va conduir a l'error que està admès pel Tribunal Superior de Justícia mateix i que va tenir com a conseqüència una compravenda de cosa aliena. Aquest error s'hauria pogut evitar amb la comparació de les dues respostes dels notaris.

La sol·licitud d'informació que els hi va ser traslladada, en els mateixos termes, demanava "tots els béns i drets o altres que constin inscrits en els registres notarials a nom de Sr. Gil PIROT CHENE."

El notari, Sr. Marc Vila Riba, va contestar que "segons l'índex del seu protocol d'instruments

públics, constava que el Sr. Gil PIROT CHENE era titular, entre altres béns immobles, de la Finca rústega formant part del patrimoni de casa Magre, coneguda per “Terra del Torrent Tort.”

Si el batlle hagués fet tot allò que era necessari per obtenir igualment la resposta del notari, Sr. Maties Aleix Santuré, cosa que hauria estat elemental, ja que és inadmissible que un notari no contesti a una demanda d’informació per part de l’autoritat judicial, aquesta resposta hagués estat evidentment diferent de l’anterior pel que fa a aquesta mateixa finca.

En la mesura en què, el 14 de febrer de 1995, aquest bé havia sigut objecte, davant seu, d’una escriptura pública de venda, no hagués pogut indicar, com ho va fer el seu col·lega, que segons el seu índex constava que el Sr. Gil Pirot Chene era titular d’aquesta finca.

Així doncs, si suposem, cosa poc probable, que hagués omès de mencionar l’escriptura del 14 de febrer de 1995, en qualsevol cas, la seva resposta hagués estat diferent de la del primer notari. I hagués comunicat allò que se li havia demanat, és a dir, l’inventari de “tots els béns o drets o altres” figurant en el seu registre propi a nom del Sr. Gil Pirot Chene, sense que hi figurés, evidentment, la finca esmentada.

En aquestes condicions, en presència de dues respostes diferents, hi hagués hagut per part del batlle una incertesa, un motiu per concloure a la impossibilitat de pronunciar-se de manera certa en relació amb la propietat o no d’aquesta finca. Per consegüent, hagués hagut de considerar que sota reserva d’un complement d’instrucció susceptible d’aixecar aquesta incertesa, la prudència recomanava concloure a la impossibilitat momentània de procedir a la subhasta del bé immobiliari litigiós.

Tot demostra que pel fet de negligir aquesta precaució, és de manera arriscada i en definitiva generadora d’una compravenda de cosa aliena que el batlle va decidir prosseguir l’execució mitjançant la posada en marxa d’una subhasta.

Així doncs, de l’examen de cada un dels motius declarats pel Tribunal Superior de Justícia se’n deriva que és mitjançant un raonament lògicament irraonable que va arribar a la conclusió que en aquesta causa la manera de fer de la Batllia no podia considerar-se com derivant d’un mal

funcionament de l’Administració de Justícia.

Correspon al Tribunal Constitucional pronunciar-se, d’acord amb la seva jurisprudència constant, que les resolucions objecte de recurs no són lògicament raonables i, per aquest motiu, vulneren els drets a la jurisdicció i a un procés degut, reconeguts a l’article 10.1 de la Constitució.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s’ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l’autoritat que li confereix la Constitució del Principat d’Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Estimar el recurs d’empara 2012-5-RE interposat per la representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier i atorgar l’empara sol·licitada.

Segon

Declarar que s’han vulnerat els drets del Sr. Joan Bauza Siquier a la jurisdicció i a un procés degut, reconeguts a l’article 10 de la Constitució, i que ha de ser reposat en el seu dret.

Tercer

Anul·lar la sentència del 16 de desembre del 2011 i l'aute del 23 de gener del 2012, dictats pel Ple del Tribunal Superior de Justícia.

Quart

Retrotreure les actuacions al moment anterior processal per tal que s'avaluïn els perjudicis soferts pel recurrent.

Cinquè

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Joan Bauza Siquier, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 7 de setembre del 2012.

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
President

Laurence Burgorgue-Larsen
Vicepresidenta

Carles Viver Pi-Sunyer
Magistrat

Pierre Subra de Bieusses
Magistrat